

Utrikesdepartementet
Enheten för migration- och asylpolitik
Magnus Jansson
103 39 Stockholm

2005-10-14

Eva Szutkowska

30601-2005/1559

Ang. förslag till lag om hälso- och sjukvård för asylsökande m.m.

Vårdförbundet som organiserar en stor grupp vårdpersonal, lämnar här ett yttrande över "Förslag till lag om hälso- och sjukvård samt tandvård för asylsökande m fl. Promemoria upprättad inom Utrikesdepartementet juni 2005."

Lagförslaget utgör en följd av ett EG-direktiv om miniminormer för mottagandevillkor av asylsökande i medlemsstaterna. Lagen ska också ersätta de nuvarande överenskommelserna mellan staten och Sveriges kommuner och landsting (SKL) vad gäller ersättningar m.m.

De nuvarande överenskommelserna mellan staten och SKL är enligt vår mening inte några bra överenskommelser eftersom de utesluter flertalet asylsökande från möjligheterna att söka och få vård på rimliga villkor. Det är inte någon bra lösning att bygga ett lagförslag på i grunden dåliga överenskommelser.

Vi kan tyvärr också konstatera att det lagförslag som tagits fram inte kommer att utgöra miniminormer som i EG-direktivet, utan snarare maximinormer. Förslaget utgår från landstingen skyldigheter i stället för patientens rättigheter. Svensk sjukvård utgår från principerna om respekt för *alla* människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Vård på lika villkor och vård efter behov har länge utgjort grunden för svensk hälso- och sjukvård. Detta återspeglas på intet vis i det nuvarande lagförslaget. Lagförslaget slår fast att man i Sverige kan särbehandla vissa grupper av vårdsökande människor, vilket vi kraftfullt invänder mot.

De enskilda yrkesutövarna riskerar att ställas inför svåra etiska/moraliska dilemman när de i varje enskilt fall skall bedöma vilken kategori den

vårdsökande tillhör och om patienten är i behov av omedelbar vård eller om vården kan anstå. Vårdpersonalen har också ett lagreglerat personligt yrkesansvar att utöva sitt arbete i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Att inte få ta sitt professionella ansvar leder också till ökad samvetsstress för de professionella.

De humanitära och etiska aspekterna saknas helt i förslaget. Vad händer med människovärdet när en lag tillåter särbehandling och godtycklighet i tolkningar av vad som ex. vis utgör omedelbar vård eller vård som kan anstå? Den enskilde vårdsökande försätts i en oförutsägbar och rättslös situation.

Flyktingar, asylsökande m.fl. ska inte vara tvungna att enbart förlita sig på ideella insatser. Sverige borde rimligen ha sådana resurser att de mest utsatta och vårdbehövande får vård till en rimlig kostnad. Hälso- och sjukvården har ett samhällsansvar.

Lagförslaget har inte tagits fram i samarbete med de professionella organisationerna eller andra hälso- och sjukvårdsexperter. Förslaget har dessutom varit svårt att hitta och remisslistan har varit ytterst begränsad. Vi anser att lagförslaget bör återremitteras till Utrikesdepartementet för en förnyad utredning och att en förnyad utredning skall knyta till sig experter som är professionella yrkesutövare samt att ett ev. nytt förslag skall remitteras till företrädare för dem som verkligen är berörda av tillämpningen av detsamma, de professionella yrkesorganisationerna.

Detta remissvar har utarbetats i nära samarbete med Svensk Sjuksköterskeförening.

Vårdförbundet

Anna-Karin Eklund
Förbundsordförande